

Αίτηση προδικαστικής απόφασης την οποία υπέβαλε το **Ustavno sodišče Republike Slovenije**
(Σλοβενία) στις 20 Απριλίου 2023 — **INTERZERO Trajnostne rešitve za svet brez odpadkov d.o.o.**,
Interzero Circular Solutions Europe GmbH κ.λπ. κατά Državni zbor Republike Slovenije

(Υπόθεση C-254/23, **Interzero κ.λπ.**)

(2023/C 252/32)

Γλώσσα διαδικασίας: η σλοβενική

Αιτούν δικαστήριο

Ustavno sodišče Republike Slovenije

Διάδικοι στην υπόθεση της κύριας δίκης

Αιτούντες τον έλεγχο της συνταγματικότητας: **INTERZERO Trajnostne rešitve za svet brez odpadkov d.o.o.**, **Interzero Circular Solutions Europe GmbH κ.λπ.**

Έτερος διάδικος: **Državni zbor Republike Slovenije**

Προδικαστικά ερωτήματα

- Μπορεί να θεωρηθεί ως επιχείρηση επιφορτισμένη με τη διαχείριση υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος κατά την έννοια του άρθρου 106, παράγραφος 2, της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (με γνώμονα το άρθρο 14 ΣΛΕΕ, το πρωτόκολλο αριθ. 26 σχετικά με τις υπηρεσίες γενικού συμφέροντος, καθώς και τα άρθρα 8 και 8α της οδηγίας 2008/98/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Νοεμβρίου 2008, για τα απόβλητα και την κατάργηση ορισμένων οδηγιών⁽¹⁾) νομικό πρόσωπο το οποίο έχει το αποκλειστικό δικαίωμα να ασκεί τη δραστηριότητα της συλλογικής εκπλήρωσης των υποχρεώσεων διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού για ομοειδή προϊόντα στο έδαφος της Δημοκρατίας της Σλοβενίας, δραστηριότητα η οποία περιλαμβάνει:
 - τη σύναψη συμβάσεων με τους παραγωγούς ορισμένων προϊόντων, με τις οποίες οι τελευταίοι αναθέτουν στο εν λόγω νομικό πρόσωπο το καθήκον να διασφαλίζει, εξ ονόματός τους, την ορθή διαχείριση των αποβλήτων που προέρχονται από τα προϊόντα αυτά·
 - την οργάνωση συστήματος συλλογής και επεξεργασίας αποβλήτων (σύναψη συμβάσεων με εμπορικές εταιρίες οι οποίες, εξ ονόματος της οργάνωσης, προβαίνουν στη συλλογή και την κατάλληλη επεξεργασία όλων των συλλεγόμενων αποβλήτων που προέρχονται από προϊόντα για τα οποία ισχύει η διευρυμένη ευθύνη του παραγωγού), και
 - την τήρηση αρχείου για τα προϊόντα για τα οποία ισχύει η διευρυμένη ευθύνη του παραγωγού και τα οποία διατίθενται στην αγορά στη Δημοκρατία της Σλοβενίας, καθώς και την τήρηση αρχείου για τα απόβλητα τα οποία συλλέγονται και υποβάλλονται σε επεξεργασία και τα οποία προκύπτουν από προϊόντα για τα οποία ισχύει η διευρυμένη ευθύνη του παραγωγού, καθώς και τη διαβίβαση των εν λόγω στοιχείων στο Ministrstvo (Υπουργείο, Σλοβενία),και το οποίο νομικό πρόσωπο υποχρεούται, κατά την άσκηση της εν λόγω δραστηριότητας, να συνάπτει συμβάσεις τόσο με τους παραγωγούς οι οποίοι υπέχουν υποχρέωση διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού όσο και με τις εμπορικές εταιρίες οι οποίες θα διενεργήσουν τη συλλογή και επεξεργασία των αποβλήτων;
- Έχουν τα άρθρα 16 και 17 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα άρθρα 49, 56 και 106 ΣΛΕΕ, η οδηγία 2006/123/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2006, σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά⁽²⁾, καθώς και τα άρθρα 8 και 8α της οδηγίας 2008/98/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Νοεμβρίου 2008, για τα απόβλητα και την κατάργηση ορισμένων οδηγιών, την έννοια ότι αντιτίθενται σε ρύθμιση βάσει της οποίας η δραστηριότητα συλλογικής εκπλήρωσης των υποχρεώσεων διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού για ομοειδή προϊόντα μπορεί νομίμως να ασκείται από ένα μόνο νομικό πρόσωπο στο έδαφος του κράτους μέλους σε μη κερδοσκοπική βάση, γεγονός το οποίο σημαίνει ότι τα έσοδα δεν υπερβαίνουν το πραγματικό κόστος για τη συλλογική εκπλήρωση των υποχρεώσεων διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού και ότι το εν λόγω νομικό πρόσωπο οφείλει να χρησιμοποιεί τα κέρδη αποκλειστικά για την άσκηση των δραστηριοτήτων και να εφαρμόζει τα μέτρα για τη συλλογική εκπλήρωση των υποχρεώσεων διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού;

- 3) Σε περίπτωση αρνητικής απάντησης στο δεύτερο ερώτημα, έχουν το άρθρο 16 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα άρθρα 49, 56 και 106 ΣΛΕΕ, οι αρχές της ασφάλειας δικαίου και της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, καθώς και τα άρθρα 8 και 8α της οδηγίας 2008/98/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Νοεμβρίου 2008, για τα απόβλητα και την κατάργηση ορισμένων οδηγιών, την έννοια ότι αντιτίθενται σε ρύθμιση βάσει της οποίας το κράτος μέλος μεταβάλλει τη δραστηριότητα της συλλογικής εκπλήρωσης των υποχρεώσεων διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού για ομοειδή προϊόντα, μετατρέποντάς την από ρυθμιζόμενη και προσανατολισμένη στην αγορά κερδοσκοπική δραστηριότητα, η οποία ασκείται από πλείονες επιχειρηματίες, σε δραστηριότητα η οποία επιτρέπεται να ασκείται από μία μόνον οργάνωση και η οποία πρέπει να ασκείται από την οργάνωση αυτή σε μη κερδοσκοπική βάση κατά την έννοια του δεύτερου ερωτήματος;
- 4) Έχουν οι διατάξεις του δικαίου της Ένωσης οι οποίες παρατίθενται στο τρίτο ερώτημα την έννοια ότι αντιτίθενται σε εθνική ρύθμιση βάσει της οποίας, λόγω της έναρξης ισχύος νέας νομοθετικής ρύθμισης για τη συλλογική εκπλήρωση των υποχρεώσεων διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού, προκύπτει εκ του νόμου (ex lege) επέμβαση στις μεμονωμένες σχέσεις, υπό την έννοια ότι παύουν να ισχύουν όλες οι συμβάσεις που έχουν συναφθεί μεταξύ των επιχειρηματιών οι οποίοι ασκούσαν τη δραστηριότητα συλλογικής εκπλήρωσης [των υποχρεώσεων] διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού σύμφωνα με την προϊσχύσασα ρύθμιση και των παραγωγών οι οποίοι υπέχουν υποχρέωση διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού, καθώς και μεταξύ των επιχειρηματιών οι οποίοι ασκούσαν τη δραστηριότητα συλλογικής εκπλήρωσης [των υποχρεώσεων] διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού σύμφωνα με την προϊσχύσασα ρύθμιση και των επιχειρηματιών οι οποίοι ασκούν τη δραστηριότητα συλλογής και επεξεργασίας των αποβλήτων που προέρχονται από προϊόντα τα οποία αποτελούν αντικείμενο της συλλογικής εκπλήρωσης των υποχρεώσεων διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού;
- 5) Έχουν οι αρχές της ασφάλειας δικαίου και της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, υπό τις περιστάσεις της θέσπισης της νέας νομοθετικής ρύθμισης η οποία εκτίθεται στο τρίτο και τέταρτο ερώτημα, την έννοια ότι ο νομοθέτης οφείλει να προβλέψει μεταβατική περίοδο και/ή να θεσπίσει σύστημα αποζημίωσης; Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, ποια είναι τα κριτήρια που πρέπει να πληρούνται προκειμένου η μεταβατική περίοδος ή το σύστημα αποζημίωσης να είναι εύλογα;
- 6) Έχουν το άρθρο 16 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα άρθρα 49, 56 και 106 ΣΛΕΕ, η οδηγία 2006/123/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2006, σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά, καθώς και τα άρθρα 8 και 8α της οδηγίας 2008/98/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Νοεμβρίου 2008, για τα απόβλητα και την κατάργηση ορισμένων οδηγιών, την έννοια ότι αντιτίθενται σε ρύθμιση βάσει της οποίας στους παραγωγούς οι οποίοι υπέχουν υποχρεώσεις διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού και οι οποίοι διαθέτουν στην αγορά το 51 % των ομοειδών προϊόντων για τα οποία ισχύει η υποχρέωση διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού επιβάλλεται η υποχρέωση σύστασης νομικού προσώπου επιφορτισμένου με την άσκηση της δραστηριότητας συλλογικής εκπλήρωσης των υποχρεώσεων διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού και βάσει της οποίας οι παραγωγοί ομοειδών προϊόντων οφείλουν, σε περίπτωση ενδεχόμενης ανάκλησης της άδειας, να συστήσουν εκ νέου ένα τέτοιο νομικό πρόσωπο, ή μήπως έχουν οι εν λόγω διατάξεις του δικαίου της Ένωσης την έννοια ότι αντιτίθενται σε ρύθμιση βάσει της οποίας μόνον οι παραγωγοί μπορούν να κατέχουν ποσοστό συμμετοχής στο εν λόγω νομικό πρόσωπο;
- 7) Έχουν το άρθρο 16 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα άρθρα 49, 56 και 106 ΣΛΕΕ, η οδηγία 2006/123/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2006, σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά, καθώς και τα άρθρα 8 και 8α της οδηγίας 2008/98/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Νοεμβρίου 2008, για τα απόβλητα και την κατάργηση ορισμένων οδηγιών, την έννοια ότι αντιτίθενται σε ρύθμιση βάσει της οποίας οι παραγωγοί οι οποίοι κατέχουν ποσοστό συμμετοχής στο νομικό πρόσωπο το οποίο διασφαλίζει τη συλλογική εκπλήρωση των υποχρεώσεων διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού δεν μπορούν να είναι πρόσωπα τα οποία προβαίνουν στη συλλογή ή επεξεργασία αποβλήτων που προέρχονται από προϊόντα τα οποία αποτελούν αντικείμενο της συλλογικής εκπλήρωσης των υποχρεώσεων διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού στο εν λόγω νομικό πρόσωπο;
- 8) Έχουν το άρθρο 16 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα άρθρα 49, 56 και 106 ΣΛΕΕ, η οδηγία 2006/123/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2006, σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά, καθώς και τα άρθρα 8 και 8α της οδηγίας 2008/98/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Νοεμβρίου 2008, για τα απόβλητα και την κατάργηση ορισμένων οδηγιών, την έννοια ότι αντιτίθενται σε ρύθμιση βάσει της οποίας ο παραγωγός ο οποίος κατέχει ποσοστό συμμετοχής στο νομικό πρόσωπο που διασφαλίζει τη συλλογική εκπλήρωση των υποχρεώσεων διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού και το νομικό πρόσωπο το οποίο ασκεί τη δραστηριότητα συλλογικής εκπλήρωσης των υποχρεώσεων διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού δεν επιτρέπεται:
 - να έχουν, άμεσα ή έμμεσα, κεφαλαιουχικούς δεσμούς με το πρόσωπο το οποίο προβαίνει στη συλλογή ή επεξεργασία των αποβλήτων που προέρχονται από προϊόντα τα οποία αποτελούν αντικείμενο της συλλογικής εκπλήρωσης των υποχρεώσεων στο νομικό πρόσωπο που διασφαλίζει τη συλλογική εκπλήρωση των υποχρεώσεων διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού, ούτε να έχουν δικαιώματα διαχείρισης ή εποπτείας στο εν λόγω πρόσωπο·

— να έχουν κεφαλαιουχικούς ή συγγενικούς δεσμούς με πρόσωπο το οποίο κατέχει ή ελέγχει τα δικαιώματα ψήφου στο διοικητικό ή στο εποπτικό όργανο του προσώπου που αναφέρεται στην προηγούμενη περίπτωση ή το οποίο εκπροσωπεί το εν λόγω πρόσωπο;

- 9) Έχουν το άρθρο 16 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα άρθρα 49, 56 και 106 ΣΛΕΕ, η οδηγία 2006/123/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2006, σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά, καθώς και τα άρθρα 8 και 8α της οδηγίας 2008/98/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Νοεμβρίου 2008, για τα απόβλητα και την κατάργηση ορισμένων οδηγιών, την έννοια ότι αντιτίθενται σε ρύθμιση βάσει της οποίας οι περιορισμοί που αναφέρονται στο έβδομο και όγδοο ερώτημα ισχύουν τόσο για μέλος του διοικητικού οργάνου του νομικού προσώπου το οποίο ασκεί τη δραστηριότητα συλλογικής εκπλήρωσης των υποχρεώσεων διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού, όσο και για μέλος του εποπτικού οργάνου του εν λόγω νομικού προσώπου και για τον εκπρόσωπο του προσώπου αυτού;
- 10) Έχουν το άρθρο 16 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τα άρθρα 49 και 56 ΣΛΕΕ την έννοια ότι αντιτίθενται σε ρύθμιση βάσει της οποίας οι παραγωγοί οι οποίοι υπέχουν υποχρέωση διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού και οι οποίοι διαθέτουν στην αγορά προϊόντα προοριζόμενα για οικιακή χρήση οφείλουν υποχρεωτικά να συνάπτουν σύμβαση με την οποία αναθέτουν στο νομικό πρόσωπο, το οποίο έχει λάβει άδεια να ασκεί τη δραστηριότητα συλλογικής εκπλήρωσης των υποχρεώσεων διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού, το καθήκον εκπλήρωσης των υποχρεώσεων διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού που υπέχουν οι εν λόγω παραγωγοί;

(¹) ΕΕ 2008, L 312, σ. 3.

(²) ΕΕ 2006, L 176, σ. 36.

Αίτηση προδικαστικής απόφασης την οποία υπέβαλε το Okrazhen sad — Sliven (Βουλγαρία) στις 25 Απριλίου 2023 — Ποινική διαδικασία κατά DM, AV, WO, AQ

(Υπόθεση C-265/23, Volieva (¹))

(2023/C 252/33)

Γλώσσα διαδικασίας: η βουλγαρική

Αιτούν δικαστήριο

Okrazhen sad — Sliven

Ποινική διαδικασία ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου κατά

DM, AV, WO, AQ

Προδικαστικά ερωτήματα

1. Σε περίπτωση ποινικής διαδικασίας με αντικείμενο πράξεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης, έχουν το άρθρο 52, σε συνδυασμό με το άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και το άρθρο 4 της απόφασης-πλαίσιο 2008/841/ΔΕΥ (²) του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 2008, για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος, και το άρθρο 19, παράγραφος 1, τρίτη περίοδος, της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, την έννοια ότι αντιτίθενται σε εθνικές νομοθετικές διατάξεις όπως αυτές που περιλαμβάνονται στο κεφάλαιο XXVI του Nakazatelno-protsesualen kodeks (κώδικα ποινικής δικονομίας) (όπως τροποποιήθηκε με πράξη που δημοσιεύθηκε στην Darzhaven vestnik [επίσημη εφημερίδα της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας] αριθ. 63/2017, σε ισχύ από τις 5 Νοεμβρίου 2017), οι οποίες καταργούν το δικαίωμα κατηγορουμένου για παύση της ποινικής διαδικασίας σε βάρος του, όταν το δικαίωμα αυτό έχει γεννηθεί κατά τη διάρκεια της ισχύος νόμου ο οποίος προέβλεπε τέτοια δυνατότητα, αλλά η ύπαρξη του εν λόγω δικαιώματος διαπιστώθηκε, λόγω δικαστικής πλάνης, μόνο μετά την κατάργηση του νόμου αυτού;
2. Ποια πρέπει να θεωρηθεί ότι είναι τα αποτελεσματικά ένδικα βοηθήματα, κατά την έννοια του άρθρου 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα οποία πρέπει να δύναται να ασκήσει ο εν λόγω κατηγορούμενος και, ειδικότερα, υποχρεούται εθνικό δικαστήριο να διατάξει την παύση της ποινικής διαδικασίας κατά του εν λόγω κατηγορουμένου στο σύνολό της, εφόσον ένας προγενέστερα επιληφθείς δικαστικός σχηματισμός παρέλειψε να το πράξει, μολονότι συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις προς τούτο με βάση την τότε ισχύουσα εθνική νομοθεσία;

(¹) Η ονομασία που έχει δοθεί στην παρούσα υπόθεση είναι πλασματική. Δεν αντιστοιχεί στο πραγματικό όνομα κανενός διαδίκου.

(²) ΕΕ 2008, L 300, σ. 42.